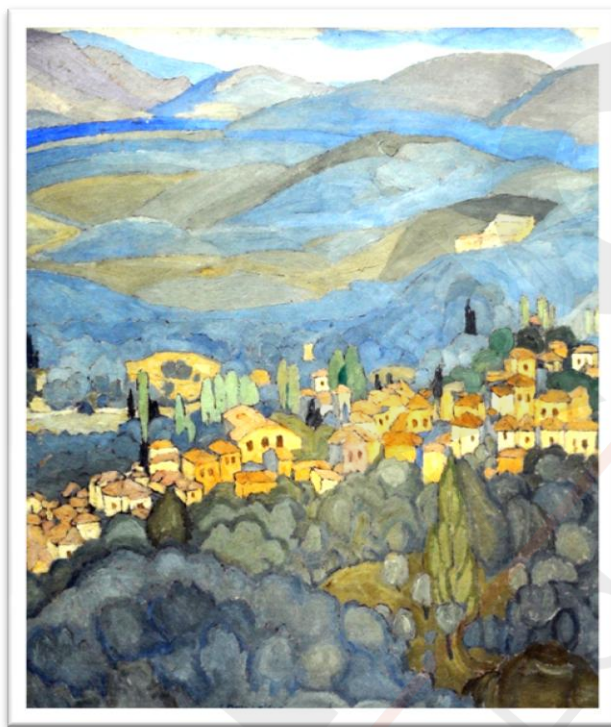

Ηλίας Βενέζης, *Η επιστροφή του Αντρέα*

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου

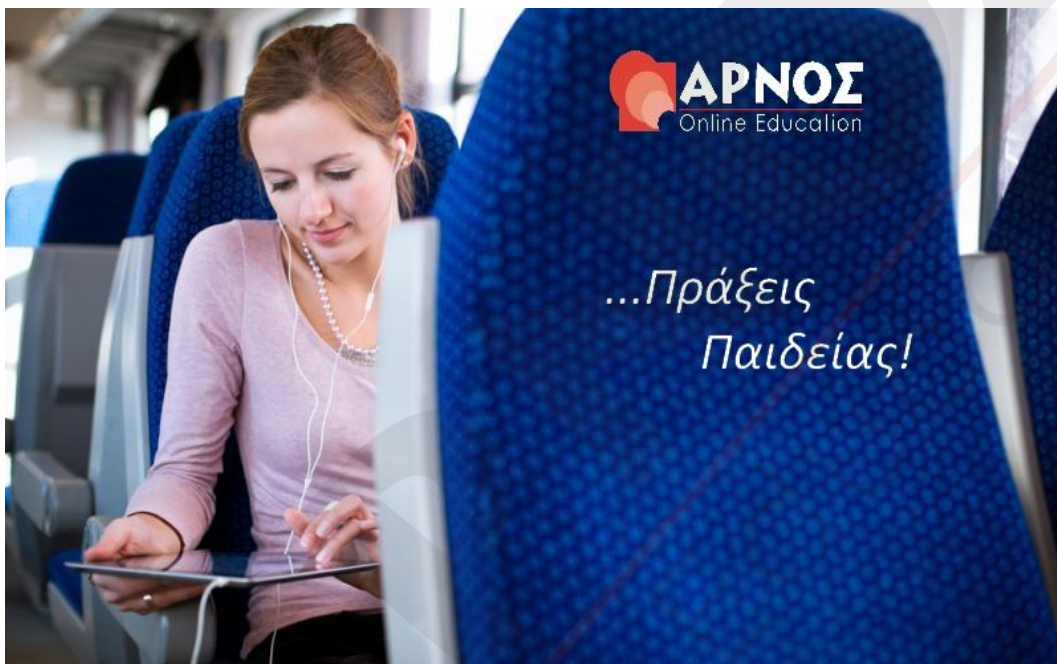

Απαντήσεις ερωτήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σελ. 138)

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία για όλο το σχολικό έτος **μόνο με 150 ευρώ!**

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

Ηλίας Βενέζης, Η επιστροφή του Αντρέα

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου (σελ. 138)

1. Στο πρώτο μέρος του αποσπάσματος εμφανίζεται, ύστερα από πολύμηνη αιχμαλωσία, ένας νέος από το χωριό των Φωκιανών προσφύγων. Βρείτε τα στοιχεία που αποδίδουν την εξωτερική του εμφάνιση και συνδυάστε τα με εκείνα που αναφέρονται στην ψυχολογική του κατάσταση.

Στο πρώτο μέρος του αποσπάσματος, ο νεαρός Αντρέας εμφανίζεται καταρρακωμένος σε εμφάνιση και ψυχολογία μετά από πολύμηνη αιχμαλωσία και αντιμετώπιση πολλών κακουχιών και τραγικών καταστάσεων. Προβάλλει φορώντας τσουβάλια, λαχανιασμένος, με κίτρινη όψη και κατάκοπος («Πλησιάζανε οι Φωκιανοί λαχανιασμένοι ...», «Είχε σκεπασμένο με τσουβάλια το κορμί του, το πρόσωπό του ήταν κίτρινο ...», «Σκιά θανάτου σκέπασε μονομιάς το κοπάδι των Φωκιανών ...»). Η ψυχολογική κατάσταση του παιδιού είναι εξίσου άθλια, μια και, μόλις πλησιάζει στο χωριό, καταφτάνουν οι Ανατολίτες πρόσφυγες να τον ρωτήσουν με αγωνία για δικούς τους ανθρώπους που ακόμη δεν έχουν φανεί από τη Μικρασία. Ο νέος, κατάκοπος από την κούραση και φοβισμένος από όσα φρικτά γεγονότα είχε αντιμετωπίσει μέχρι εκείνη τη στιγμή, πανικοβάλλεται ακόμα περισσότερο, καθώς αντιλαμβάνεται το μεγάλο χρέος που τον βαραίνει· πρέπει να ενημερώσει γονείς, συγγενείς και φίλους άλλων προσφύγων για το αν ζουν οι δεύτεροι, σε τι κατάσταση βρίσκονται και πότε θα επιστρέψουν. Αδύναμος ψυχικά να φέρει σε πέρας αυτό το καθήκον, αρχικά σιωπά, αλλά τελικά η επιμονή των ανήσυχων χωριανών και κυρίως του γιατρού Βένη –και θείου του νεκρού φίλου του Άγγελου– που τον ακολουθεί κατά πόδας, τον ωθεί σε ένα νευρικό ξέσπασμα αδικαιολόγητης φαινομενικά οργής προς τον ‘ανακριτή’ του και στην επίσης, μη ηθελημένα αναίσθητη, παραδοχή από μέρους του ότι ο Άγγελος έχει πεθάνει («Σαν φοβισμένο ζο ... ζητούσε έλεος», «-Είναι ακόμα μακριά; ρωτούσε ... Να φτάσουμε!», «... ρώτησε μια στιγμή, μες στην αγωνία του το αγόρι», «Τότε το παλικάρι ... από εφιάλτη», «... λέ-ει βάναυσα στο γιατρό», «Κι η σκληρή φωνή ... τινάζεται σπαράζοντας», «... φώναζε απελπισμένα», «Κάθισε απότομα καταγής ... με τις χούφτες του»). Η φράση, μάλιστα, «Όλοι κάνανε ένα βουβό κύκλο πάνω από κείνο το φάντασμα» δίνει στο μέγιστο βαθμό την αθλιότητα της εμφάνισης αλλά και της ψυχολογικής κατάστασης του νεαρού Αντρέα.

2. Γιατί ο αφηγητής ονομάζει «παραμύθι» την ιστορία που διηγείται ο Αντρέας στη θεία Μαρία; Πώς αιτιολογεί αυτόν το χαρακτηρισμό;

Ο Αντρέας, ενώ αναγκάζεται τις επόμενες μέρες να ενημερώσει, με μεγάλο ψυχολογικό κόστος για εκείνον, πολλούς από τους χωρικούς για το χαμό των δικών τους, στην περίπτωση της θείας Μαρίας υποχρεώνεται, ηθικά πάντα, στο αντίθετο·

ο γιατρός Βένης τον εκλιπαρεί να μην πει την αλήθεια στη μάνα του Άγγελου για το θάνατό του. Έτσι, παλεύει με τον εαυτό του να φτιάξει ένα όμορφο και πειστικό παραμύθι για την καθυστέρηση του ερχομού του φίλου του και να το επαναλαμβάνει σε αρκετούς ανθρώπους αλλά και στην ίδια τη θεία Μαρία πολλές φορές, ώστε να το εμπεδώσουν και να μην αμφιβάλλουν πλέον για τα λεγόμενά του. Μόνο έτσι θα εξακολουθήσει κυρίως εκείνη να τρέφει ελπίδες για την επιστροφή του γιου της. Πλουτίζει, λοιπόν, την ιστορία του με πολυάριθμες πλαστές περιγραφές όμορφων τοπίων, άγριων και τρομερών θηρίων, κάποιων ευχάριστων συνθηκών στο ταξίδι του ίδιου και του φίλου του αλλά και ανύπαρκτων ευαίσθητων παραστατών στην περιπλάνησή τους. Μόνο ένα άσχημο περιστατικό περιγράφει και είναι αυτό της φυσικής απώλειας ενός τρίτου συνοδοιπόρου τους, πάνω από τον τάφο του οποίου υποτίθεται ότι χώρισαν και οι δρόμοι του Αντρέα και του Άγγελου. Όλα αυτά τα πλαστά αφηγηματικά στοιχεία έρχονται, κατά μεγάλη τραγική ειρωνεία, να επιβεβαιώσουν από μια άλλη σκοπιά, λογοτεχνική, το χαρακτηρισμό «παραμύθι» που δίνει ο συγγραφέας στα λεγόμενα του Αντρέα προς τη μητέρα του φίλου του. Το παρομοιάζει, μάλιστα, με το παραμύθι που λέει κανείς σε ένα παιδί: το παραμύθι που, παρά τα μυθικά τέρατα που συμπεριλαμβάνει στη διήγηση, σκοπό έχει και τελικά καταφέρνει να ηρεμήσει το παιδί, αφού παραλείπει τις σκληρές λεπτομέρειες, και το κάνει να αποκοιμηθεί γαλήνιο. Σε αυτό ακριβώς αποσκοπούσε και ο νεαρός Αντρέας, όταν εξιδανίκευε τις συνθήκες της περιπλάνησης του ίδιου και του Άγγελου και, φυσικά, όταν παρέλειψε να δώσει το θλιβερό αλλά πραγματικό τέλος της ιστορίας, το θάνατο του πρωταγωνιστή, το χαμό του φίλου του· όπως συμβαίνει και στα παιδικά παραμύθια, άφησε να αιωρείται ένα ευτυχισμένο χαρούμενο τέλος, προκειμένου να είναι γαλήνια η ψυχή της θείας Μαρίας.

- 3. «Μα κείνοι οι άνθρωποι δεν ξέραν, λοιπόν, τίποτα απ' τον πόλεμο;»: Γιατί η θεία Μαρία κάνει αυτή την ερώτηση; Ποια είναι η συμπεριφορά αυτών των ανθρώπων; Βρείτε και σχολιάστε τις φράσεις που αναφέρονται στο συγκεκριμένο θέμα.**

Η θεία Μαρία κάνει αυτή την ερώτηση για δύο κυρίως λόγους: Αρχικά, δυσκολεύεται να πιστέψει πως είναι δυνατό μέσα στη δίνη της Μικρασιατικής Καταστροφής να υπάρχουν τόσο ιδανικά αθώοι, φιλόξενοι και φιλεύσπλαχνοι άνθρωποι οι οποίοι δεν επηρεάστηκαν στο παραμικρό από τη σκληρότητα και τη βαναυσότητα της όλης φρικτής εμπόλεμης κατάστασης. Φτάνει στο σημείο να τους θεωρεί αφελείς ή αδιάφορους για τα δεινά της ίδιας, της οικογένειάς της αλλά και των βασανισμένων συμπατριωτών της την ίδια στιγμή που νιώθει απεριόριστη ευγνωμοσύνη για την καλοσύνη που επέδειξαν στο γιο της. Αυτή η αμφιταλάντευση της ανάμεσα στην αποδοχή της ιστορίας ως αληθινής και της δυσπιστίας της απέναντι στην αγαθότητα των βουνίσια Μικρασιατών ίσως υποδηλώνει τις υποψίες ή τους φόβους της ότι ο Αντρέας δεν της λέει την αλήθεια για την επιβίωση

του Άγγελου. Η συμπεριφορά αυτών των ανθρώπων παρουσιάζεται από τον αφηγητή ιδανική, σχεδόν απόκοσμη λόγω των φρικαλεοτήτων που επικρατούν στη συγκεκριμένη ιστορική φάση. Ζουν στο χωριό του δάσους, είναι απομονωμένοι από τους εμπόλεμους πληθυσμούς στα μικρασιατικά παράλια («Δεν ξέραν τίποτα ... κι ο ίδιος ο Θεός τους»), εκτρέφουν τα ζώα τους και καλλιεργούν τη γη τους με κόπο («Μα σαν μπήκαν ... τους φιλέψουν», «Ζούσαν με τα πρόβατά τους ... με τον ιδρω τους»). Είναι φιλόξενοι και σπλαχνικοί· οι 'Καλοί Σαμαρείτες' των οποίων η πίστη κλήθηκε να δοκιμαστεί από το Θεό, όταν εμφανίστηκαν μπροστά τους οι βασανισμένοι νεαροί («Κι έτσι που ξεπέφτανε ... καθαρή κι αλέκιστη»). Φαντάζουν ιερά πλάσματα, άγιοι που προσφέρουν κατάλυμα και τροφή στους κυνηγημένους αιχμαλώτους, περιβάλλοντάς τους με στοργή που μπορεί να συγκριθεί μόνο με εκείνη της οικογένειας των ταλαιπωρημένων παιδιών. Είναι πιθανότατα η όαση της αγνότητας, της ανθρωπιάς και της γαλήνης («Έμεναν απλοί και καλοί») που αποζητούσαν απεγνωσμένα ο Αντρέας και οι εξαθλιωμένοι σύντροφοί του όσο προσπαθούσαν να γλιτώσουν τη ζωή τους.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

ARNOS
Online Education

...Πράξεις Παιδείας!

Επιμέλεια: Ειρήνη Καραγεώργου

...Πράξεις Παιδείας!